

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

12.02.2020

Vår ref:

2020/219

Deres dato:

Deres ref:

Lyngen kommune
Strandveien 24
9060 LYGSEIDET

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Vikan Røsæg, 77642117

Skadefellingstillatelse på gaupe i Lyngen

Vi viser til søknad fra Lyngsalpene sausankelag om skadefellingstillatelse på gaupe, mottatt hos oss 11.2.2020, vår ref. 2020/219-10. Vi viser videre til skadefellingstillatelse gitt i samme område 24.1.2020. Fylkesmannen fatter slikt

- Vedtak -

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Troms skadefellingstillatelse på én - 1 - gaupe innenfor nærmere angitt B-område for gaupe i Lyngen kommune og deler av kommunene Tromsø og Storfjord. Tillatelsen gis til Nord-Troms interkommunale skadefellingslag og gjelder i perioden 12.2.2020-15.2.2020. Skadefellingsforsøk skal ikke pågå uten at det er forhold som gir gode forutsetninger for å lykkes. Tillatelsen gjelder innenfor nærmere angitte vilkår.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1. Følgende personer inngår i skadefellingslaget:

Olaf Opgård (skadefellingsleder)

Nord-Troms interkommunale skadefellingslag

2. Fellingsleder er ansvarlig for at alle medlemmene på fellingslaget er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.

3. Krav til våpen/ammunisjon: Hagle kan benyttes ved felling av gaupe. Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på gaupe skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil og anslagsenergien skal være minst 980 joule (100 kgm) målt på 100 meters avstand, E100.

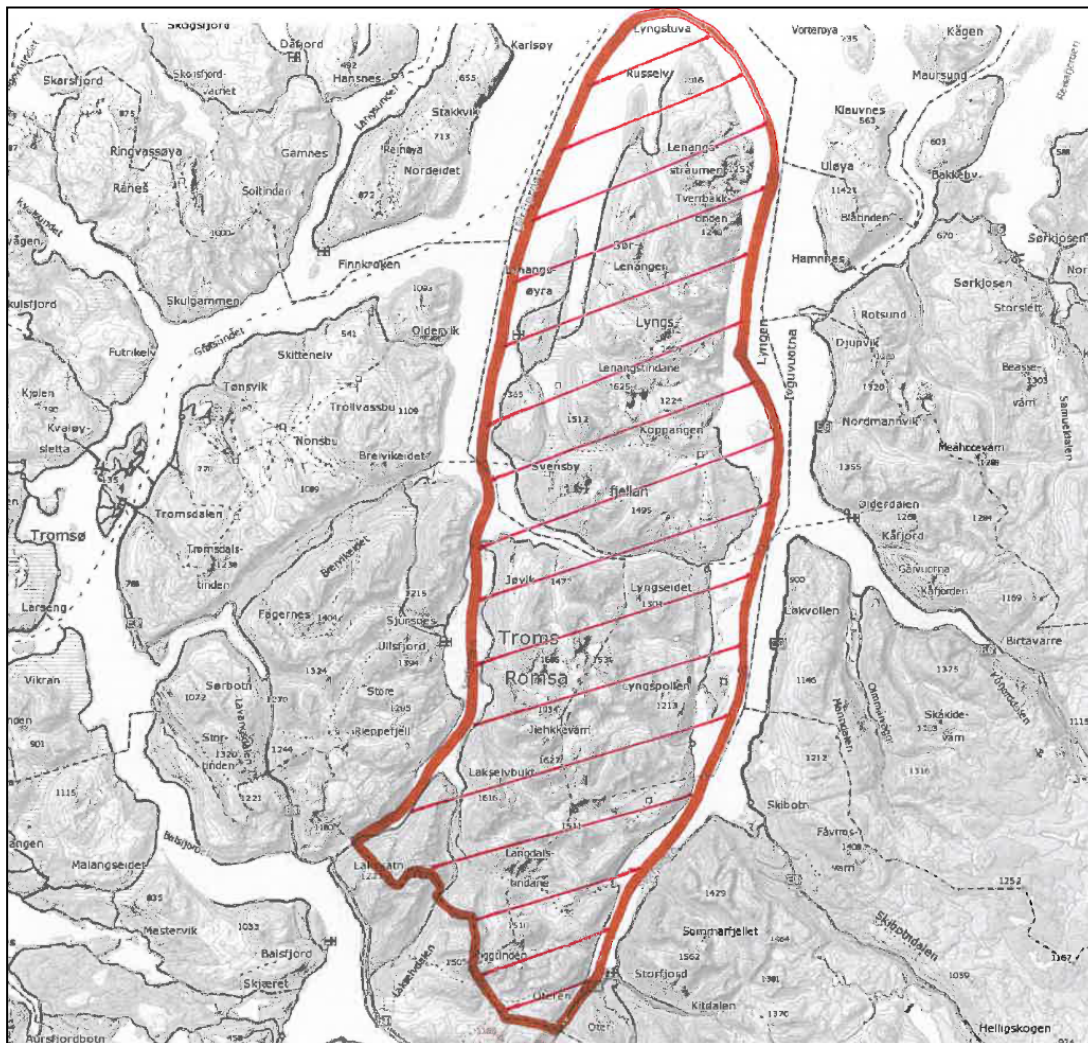
4. Avgrensning av fellingsområdet, skravur viser skadefellingsområdet for gaupe:

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf
Org.nr. 967 311 014

5. Det stilles krav om avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.
6. Det skal sikres god kommunikasjon mellom deltakerne på fellingslaget. Dette blant annet for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingsstillatelsen gjelder.
7. Tillatelsen gjelder i tidsrommet fra og med 12.2.2020 til og med 15.2.2020.
8. Dersom det felles gaupe, skal dette omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 994 37 644 og til Fylkesmannens telefonsvarer på tlf. 77 64 22 32. På dagtid hverdag til Fylkesmannen på tlf. 78 95 03 00
9. For å sikre effektivitet ved fellingsforsøket gir Fylkesmannen dispensasjon til innmeldte deltakere i fellingslaget, fra deler av reglene i viltlovens § 21 bokstav b og c. Dette betyr at snøskuter kan benyttes til å lokalisere gaupe, og ringe inn dyr. Bruk av skuter til forfølgelse er ikke lov. Det er ikke tillatt å løse skudd på eller over offentlig vei. *(Hjemmel for at Fylkesmannen slik kan sette til side regler som ellers gjelder er gitt i Forskrift om forvaltning av rowilt § 9 tredje ledd jamfør Ot.prp. nr. 37 (1999-2000), kapittel 4.1 og 4.4).* I tillegg må det innhentes tillatelse fra motorferdselloven fra den/de aktuelle kommunene.

10. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre gaupe under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet gaupa. Vedkommende plikter å forvisse seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Fylkesmannen og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Fylkesmannen avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

11. Medlemmer på fellingslaget, må for å kunne bruke snøskuter, ha tillatelse til bruk av snøskuter jf. motorferdselloven med forskrifter.

12. Jf. § 22-8 i våpenforskriften skal skytevåpen under transport være tomt for ammunisjon, og nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende.

13. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Fylkesmannen av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Fylkesmannen.

14. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt gaupe skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødig.

15. Ved evt. oppfyllelse av regionens delegerte myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

Rammer for skadefelling

Skadefelling administreres av Lyngen kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Fylkesmannen gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 10 personer og 4 dager og en døgnssats på 1600 kroner per døgn og person. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 64 000 kroner. I tillegg vil feriepenger bli dekket av Fylkesmannen. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med skadefelling. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget krav om godtgjøring ved fellingsforsøk og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr., poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Fylkesmannen til kommunen kan ikke overskride de rammer som fremgår av vedtaket.

Miljødepartementet har fastsatt en døgnssats på 1600 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full sats på 1600 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 213,3 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner:

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer stiftet på, fra alle deltagerne i skadefellingslaget.

Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Bruk av bil/skuter dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt med skuter utenfor løyper, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt.

Kost/matpenger, tapt arbeidsfortjeneste eller betaling/godtgjørelse for oppdraget dekkes ikke.

Søknaden

Lyngsalpene sausankelag viser i sin søknad til tidligere søknad sendt Fylkesmannen den 21.1.2020. Det ble da gitt skadefellingstillatelse. Mye vind etterfulgt av store mengder snø ved siste skadefellingsperiode gjorde det umulig å spore. Den 21.2. var det helt ferske gaupespor i Kvalvikdalen. Gaupa hadde kommet ned Brantbakken, kryssa skiløypa, gått ned Stallojonny mot elva. Søker ser det som svært sannsynlig at det er samme gaupe som det ble gitt skadefellingstillatelse på sist.

Etter at søknaden ble levert, på ettermiddagen den 11. februar, ble gaupa observert da den gikk inn i et plantefelt over Stelfossen i Kvalvikdalen. Morgenen 12. februar ble Fylkesmannen informert om at gaupa hadde vært borte på kadaver der gaupe forut for forrige skadefellingstillatelse drepte to sauer.

I utfyllende info mottatt hos oss 22.1.2019, til søknaden som ble sendt 21.1.2020, skriver Lyngsalpene sausankelag at det er ni gårdsbruk med utesau fra Polleidet til Kjos, samt flere i Ytrer Lyngen. Det vises videre til at det går rein på Pollnesset, på Karnesmyra og fra Rottenvik og ut mot Koppangen. Det er iverksatt tilsyn flere ganger daglig og satt opp ekstra med lys. Mye folk er ute i terrenget, også for å spore hvor gaupa har gått. De fleste med inngjerdet utesau har bygninger med tre vegger og tak. Det er ikke fysisk mulig å stenge dyrene inne, det er heller ikke noen som har mulighet å ta de inn i fjøs. Det er nærmest umulig å gjerde noe ekstra da det er opp mot en meter med snø i området. Både sau og gaupa kommer lett over gjerdene.

Forvaltningsmål for rovvilt

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, såkalte A-områder. Utenfor A-områdene skal beitedyr prioriteres og disse områdene kalles B-områder.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8 Troms og Finnmark fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Lowverk

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 b, jf. forskrift om forvaltning av rowilt § 9 kan Fylkesmannen fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rowiltnemda, jf. rowiltforskriften § 8, eller Miljødirektoratet jf. § 13. Miljødirektoratet har i brev av 29.5.2019 tildelt en kvote for betinget skadefelling av gaupe på fire dyr til Fylkesmannen i rowiltregion 8. Det gjenstår to dyr av denne kvoten.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for fremtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Bestandsstatus gaupe

I 2019 ble det estimert 257 familiegrupper av gaupe i Skandinavia. Det er en nedgang på fem familiegrupper sammenlignet med 2018. Av disse ble 55 familiegrupper registrert i Norge. De 257 familiegruppene som er registrert i Skandinavia tilsvarer en bestand på 1512 gauper (*Bestandsovervåking av gaupe i 2019, revidert utgave, bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 2 2019*)

I Troms og Finnmark er bestandsmålet for gaupe ti familiegrupper. Over årene 2017, 2018 og 2019 har det blitt registrert henholdsvis 6, 4 og 5 familiegrupper. Imidlertid ser det ut til at det registreringssesongen 2019/2020 per dato har blitt registrert rundt ti familiegrupper. Siden 1.1.2018 er det i region 8 registrert en avgang på fire gaper; to voksne hanngauper skutt på skadefelling i februar/mars 2018, i Porsanger og Kvænangen samt to gaupeunger påkjørt av bil i november/desember 2019 i Nordreisa og Kåfjord.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen vurderer at området er et meget viktig beiteområde for sau og rein. Nå er det både utegangerbesetninger av sau, samt rein i beiteområdet. Til våren er området kalvingsland for rein, og viktig beiteområde for sau. Forut for skadefellingstillatelsen som ble gitt 24.1.2020 var to utegangersauer drept av gaupe ved Kvalvik. Fylkesmannen vurderer det som sannsynlig at det nå er samme gaupe som er tilbake der. Vi ser dette i sammenheng med dokumenterte gaupeskader på både sau og rein på Lyngenhelvøya høsten 2019. Vi vurderer at det ikke er mulig å gjennomføre effektive forebyggende tiltak da det dreier seg om utegangerbesetninger og det er mye snø som gjør det vanskelig å sette opp gjerder. Erfaring viser at gaupa kan fortsette å forårsake skade selv tett på bebyggelse og tilstedeværelse av mennesker.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at gaupa og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at gaupe forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rowiltforvaltning.

Lyngenhalvøya er et B-område for gaupe. Det er ikke registrert familiegruppe av gaupe på Lyngenhalvøya inneværende vinter. Jf. rovviltforskriften § 6 ønsker Fylkesmannen å nå bestandsmålet for gaupe med lavest mulig skadepotensial på sau og rein i B-området for gaupe. Vi vurderer at uttak av én gaupe i dette tilfellet ikke vil medføre en vesentlig negativ påvirkning på gaupebestanden i regionen.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet.

Årlige rapporter fra Rovdata på bestandsstatus for gaupe, som *Bestandsovervåking av gaupe i 2015 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 2-2019* og *NINA rapport 1679, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019*, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon regionalt og nasjonalt, og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Vi har et godt kunnskapsgrunnlag jf. naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer dermed ikke til anvendelse. Fylkesmannen vurderer at uttak av én gaupe i dette tilfellet ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 10.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har Fylkesmannen lagt til grunn at rovviltnemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Fylkesmannen vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefelling av gaupe.

Konklusjon

Fylkesmannen gir skadefellingstillatelse på én – 1 – gaupe innenfor nærmere angitt B-område for gaupe. Begrunnelsen for vedtaket er at gaupe er tilbake der gaupe drepte to sauer den 21.1.2020. Det ble da gitt fellingstillatelse, men værforhold forhindret effektivt fellingsforsøk. Beiteområdet er viktig for sau og rein. Vi ser ikke mulighet for å gjennomføre tilfredsstillende forebyggende tiltak. Vi ser denne situasjonen i sammenheng med tidligere gaupeskader på sau og rein høsten 2019, og potensialet for videre skader i kalvingstid for rein og sommerbeite for sau. Fylkesmannen har lagt vekt på bestandsdata for gaupe fra inneværende registreringssesong.

Med hilsen

Heidi Marie Gabler
fagkoordinator for naturmangfold og
naturvernseksjonen

Andreas Vikan Røsæg
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent